

ΦΡΑΝΣΕΣΚ ΜΙΡΑΛΙΕΣ

Η καθημερινή  
μαγεία  
των ασήμαντων  
πραγμάτων

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ



ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: AMOR EN MINÚSCULA  
Από τις Εκδόσεις Ediciones B, Βαρκελώνη, 2006  
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η καθημερινή μαγεία των ασήμαντων πραγμάτων**  
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Francesc Miralles  
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Θεοδώρα Δαρβίρη  
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ — ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Δημήτρης Πήχας  
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή  
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου  
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Α. Φ. Δελγηιάννης Ο.Ε.  
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Francesc Miralles (www.francescmiralles.com), 2006  
Translation rights arranged by Sandra Bruna Agencia Literaria, SL  
All rights reserved.

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: fStop/Wildcard Images, UK  
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2012

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2012, 2.500 αντίτυπα

ISBN 978-960-496-567-0

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά  
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.  
Έδρα: Τατοΐου 121  
144 52 Μεταμόρφωση  
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1  
106 79 Αθήνα  
Τηλ.: 2102804800  
Telefax: 2102819550  
www.psichogios.gr  
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.  
Head office: 121, Tatoioi Str.  
144 52 Metamorfossi, Greece  
Bookstore: 1, Mavromichali Str.  
106 79 Athens, Greece  
Tel.: 2102804800  
Telefax: 2102819550  
www.psichogios.gr  
e-mail: info@psichogios.gr

ΦΡΑΝΣΕΣΚ ΜΙΡΑΛΙΕΣ

Η καθημερινή  
μαγεία  
των ασήμαντων  
πραγμάτων

*Μετάφραση από τα ισπανικά:  
Θεοδώρα Δαρβίρη*



«Απόλαυσε τα μικρά και ασήμαντα,  
διότι μπορεί μια μέρα να στρέψεις το βλέμμα  
στο παρελθόν και να συνειδητοποιήσεις  
ότι ήταν πράγματα μεγάλα και σημαντικά».

ΡΟΜΠΕΡΤ ΜΠΡΟΛΤ

Μια θάλασσα από ομίχλη

650.000 ώρες

**Μ**ια ανάσα μάς χώριζε από τον καινούργιο χρόνο. Επινοήσεις ανθρώπινες για να πωλούνται ημερολόγια. Άλλωστε εμείς αποφασίζουμε αυθαίρετα πότε ξεκινούν τα χρόνια, οι μήνες, ακόμα κι οι ώρες. Οργανώνουμε τον κόσμο στα μέτρα μας, και αυτό μας καθησυχάζει. Εντούτοις δεν αποκλείεται και το ίδιο το σύμπαν, κάτω από το φαινομενικό χάος, να έχει μια τάξη. Που πάντως δεν έχει καμία σχέση με τη δική μας.

Πάνω στο μοναχικό τραπέζι της τραπεζαρίας έβαλα μια μικρή σαμπάνια και δώδεκα ρώγες από σταφύλι. Στο μεταξύ σκεφτόμουν κάτι που είχα διαβάσει σε ένα βιβλίο: πως οι μπαταρίες της ανθρώπινης ζωής εξαντλούνται ύστερα από 650.000 ώρες χρήσης.

Από το ιατρικό ιστορικό των αρρένων της οικογένειάς μου, υπολόγιζα πως το προσδόκιμο ωρών στην περίπτωση μου ήταν κάτι λιγότερο από τον μέσο όρο: γύρω στις 600.000 το πολύ. Οπότε στα 37 μου χρόνια είχα διανύσει τη μισή απόσταση. Το ερώτημα, ωστόσο, ήταν πόσες χιλιάδες ώρες είχα ήδη σπαταλήσει.

Ως εκείνη την παραμονή Πρωτοχρονιάς, λίγο πριν τα μεσάνυχτα, δε θα μπορούσα να πω ότι η ζωή μου είχε υπάρξει περιπετειώδης.

Άλλον στον κόσμο δεν είχα εξόν από την αδελφή μου –την

οποία δεν έβλεπα σχεδόν ποτέ-, και οι μέρες μου περνούσαν ανάμεσα στο Τμήμα Γερμανικής Φιλολογίας, όπου είμαι βοηθός καθηγητή, και στο σκοτεινό μου διαμέρισμα.

Εκτός από τα μαθήματα λογοτεχνίας που παρέδιδα, δεν είχα άλλες κοινωνικές επαφές. Στον ελεύθερο χρόνο μου, εκτός από το να ετοιμάζω τη διδακτέα ύλη και να διορθώνω διαγωνίσματα, έκανα ό,τι και κάθε βαρετός εργένης: διάβαζα και ξαναδιάβαζα βιβλία, άκουγα κλασική μουσική, παρακολουθούσα τα νέα... Μια ρουτίνα την οποία έσπαγαν μόνον οι περιστασιακές επισκέψεις μου στο σουπερμάρκετ.

Κάποιες φορές, τις αργίες, έκανα ένα δώρο στον εαυτό μου και πήγαινα στον κινηματογράφο *Βέρντι* για να δω κάποια ταινία στην πρωτότυπη εκδοχή της. Πάντα στην προτελευταία προβολή. Μόνος έμπαινα, μόνος έβγαινα, αλλά το φιλμ που είχα δει τριγύριζε στο μυαλό μου ώσπου να με πάρει ο ύπνος. Διάβαζα στο κρεβάτι το φυλλάδιο του κινηματογράφου με τα στοιχεία της ταινίας: τους συντελεστές, τις εγκωμιαστικές κριτικές (ποτέ δε γράφουν τις κακές), συνεντεύξεις με τον σκηνοθέτη ή τους ηθοποιούς.

Ποτέ, βέβαια, δεν άλλαζα τη γνώμη που είχα ήδη σχηματίσει γι' αυτό που είδα. Ύστερα έκλεινα το φως.

Τότε ακριβώς ένιωθα να με κυριεύει ο πολύ παράξενος φόβος ότι δε θα έβλεπα την επόμενη μέρα να ξημερώνει. Ακόμα χειρότερα, μετρούσα τις μέρες, τις εβδομάδες που θα περνούσαν, προτού καταλάβουν ότι έχω πεθάνει.

Ένιωθα έτσι από τότε που διάβασα σε μια εφημερίδα ότι βρήκαν έναν Ιάπωνα στο διαμέρισμά του τρία χρόνια μετά το θάνατό του. Φαίνεται πως δεν είχε λείψει σε κανέναν.

Ας ξαναγυρίσουμε, όμως, στα σταφύλια. Καθώς σκεφτόμουν τις χαμένες ώρες, μέτρησα δώδεκα σταφυλόρωγες και τις έβα-

λα σ' ένα πιατάκι. Μπροστά, τοποθέτησα το κολονάτο ποτήρι και τη σαμπάνια. Ποτέ δεν ήμουν γερό ποτήρι.

Άνοιξα το μπουκάλι έξι λεπτά προτού χτυπήσουν δώδεκα, για να είμαι έτοιμος. Στη συνέχεια άναψα την τηλεόραση κι έβαλα ένα από τα προγράμματα που ξεκινούσαν την αντίστροφη μέτρηση από κάποιο κεντρικό ρολόι. Μπορεί να ήταν κι αυτό στην Πουέρτα δελ Σολ, στη Μαδρίτη. Πίσω από το όμορφο και λαμπερό ζευγάρι των παρουσιαστών δονούνταν ένα ενθουσιώδες πλήθος που άνοιγε σαμπάνιες. Κάποιοι τραγουδούσαν ή σήκωναν τα χέρια ψηλά για να τους τραβήξει η κάμερα.

Όταν οι άνθρωποι είναι μόνοι, συνήθως διασκεδάζουν με τα πιο παράξενα πράγματα.

Οι καμπάνες σταμάτησαν να ηχούν, και σε κάθε χτύπο του ρολογιού το στόμα μου γέμιζε ρώγες από σταφύλι. Προσπαθώντας να πιω μια γουλιιά από τη σαμπάνια, ένιωσα γελοιός που είχα αφηθεί να παρασυρθώ από το έθιμο. Γιατί ήταν ανάγκη να πάρω μέρος σ' αυτή την παντομίμα;

Κατέληξα στο συμπέρασμα πως δεν άξιζε τον κόπο να ασχοληθώ περισσότερο με το θέμα, κι έτσι σφούγγισα το στόμα με μια χαρτοπετσέτα κι έσβησα την τηλεόραση.

Ενώ άλλαζα για να πέσω στο κρεβάτι, από το δρόμο έξω έφτανε ο πάταγος από τις κροτίδες και τα τρανταχτά γέλια του κόσμου.

«Παιδιαρίσματα», μονολόγησα σβήνοντας το φως.

Εκείνη τη νύχτα δεν μπόρεσα να κλείσω μάτι. Και όχι επειδή με ενοχλούσε το ξεφάντωμα στους δρόμους, αφού έτσι κι αλλιώς έχω τη συνήθεια να φοράω μάσκα ύπνου και ωτοασπίδες.

Για πρώτη φορά εκείνες τις γιορτές ένιωσα απέραντα μόνος, και δεν ήθελα τίποτα περισσότερο από το να τελειώσει η χριστουγεννιάτικη κωμωδία μια ώρα αρχύτερα. Με περίμεναν πέ-



ντε ήσυχες μέρες μετά το γεύμα των Θεοφανίων στο σπίτι της αδελφής και του γαμπρού μου, ο οποίος υποφέρει από κατάθλιψη από τότε που τον γνωρίζω. Παιδιά δεν έχουν.

«Να δω πώς θα περάσει η ώρα», σκεφτόμουν. «Ευτυχώς την επόμενη μέρα η ζωή θα επανέλθει στους κανονικούς της ρυθμούς».

Η σκέψη αυτή με καθησύχασε κι ένιωσα τα βλέφαρα να βαραίνουν. Θα τα ξανάνοιγα άραγε;

«Καινούργια χρονιά», είπα μέσα μου, «αλλά τίποτα καινούργιο δε με περιμένει».

Κι αποκοιμήθηκα αγνοώντας πόσο εσφαλμένη ήταν η αντίληψη που είχα.

## Ένα πιατάκι γάλα

Σηκώθηκα νωρίς, κι είχα την αίσθηση πως η πόλη ολάκερη κοιμόταν. Τόσο απόλυτη ήταν η σιωπή, που, καθώς άλειφα τις φρυγανιές μου, ένιωθα πως διέπραττα κάποιο έγκλημα αντί να κοιμάμαι τον ύπνο του δικαίου όπως όλος ο κόσμος.

Δεν μπορούσα να φανταστώ πως ο καινούργιος χρόνος μου επιφύλασσε μια μικρή έκπληξη που έμελλε να αλλάξει σαρωτικά τη ζωή μου. Όπως το φτερούγισμα μιας πεταλούδας προκαλεί κατακλυσμό στην άλλη άκρη του πλανήτη, έτσι πλησίαζε κι η λαίλαπα που έμελλε να γκρεμίσει τα ψεύτικα τείχη μέσα στα οποία, ως εκείνη τη στιγμή, είχα φυλακίσει τη ζωή μου. Δεν υπάρχουν μετεωρολόγοι για να προβλέπουν τέτοιες καταιγίδες.

Έβαλα την καφετιέρα να ζεσταθεί κι έφαγα και την τελευταία μπουκιά από τις φρυγανιές μου. Έπειτα ντύθηκα κι άρχισα να προγραμματίζω τη μέρα μου, όπως ήταν το συνήθειό μου. Νιώθω σαν χαμένος χωρίς πρόγραμμα, ακόμα και τις αργίες.

Οι επιλογές μου ήταν ελάχιστες. Καταρχήν, να διορθώσω τα γραπτά των φοιτητών που είχαν μείνει. Τα είχαν παραδώσει λίγο πριν τα Χριστούγεννα αντί για την πρώτη Δεκεμβρίου, όπως τους είχα ζητήσει, ώστε να έχω το χρόνο να τους τα επιστρέψω. Απέρριψα αυτή την επιλογή.

Ίσως να παρακολουθούσα στην τηλεόραση την πρωτοχρονιατική συναυλία της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Βιέννης, αν

και τα βαλς δεν είναι του στιλ μου. Εν πάση περιπτώσει, απέμεναν ακόμα δύο ώρες μέχρι να αρχίσει η αναμετάδοση.

Έπλυνα το πρόσωπό μου με άφθονο νερό. Ύστερα ήρθε η σειρά της χτένας. Αμέσως μπερδεύτηκε με μια λευκή τρίχα που πρέπει να βγήκε ύπουλα το βράδυ, αφού την προηγούμενη μέρα ήμουν σίγουρος ότι δεν ήταν εκεί.

«Ξέρω πως οι λευκές τρίχες είναι σημάδι σοφίας», μονολογούσα καθώς την τραβούσα ατάραχος με ένα τσιμπιδάκι, «δε θέλω, όμως, να ξέρουν και οι άλλοι πόσο σοφός είμαι. Είναι θέμα μετριοφροσύνης».

Οι λευκές τρίχες με καταθλίβουν πολύ περισσότερο από την τριχόπτωση. Στο κάτω κάτω της γραφής, όταν πέφτουν τα μαλλιά, υπάρχει η ελπίδα ότι μπορεί να ξαναβγούν, ίσως και πιο γερά από πριν. Ενώ όταν γκριζάρουν, αποκλείεται να ξανασκουρύνουν, τουλάχιστον όχι με τρόπο φυσιολογικό. Αντιθέτως, το πιθανότερο είναι να καταλήξουν όλα λευκά.

Με αυτές τις απαισιόδοξες σκέψεις κατευθύνθηκα προς το σαλόνι. Όπως περνούσα δίπλα από το τηλέφωνο, το κοίταξα μελαγχολικά. Δεν είχε χτυπήσει το βράδυ της παραμονής της Πρωτοχρονιάς, όπως δεν είχε χτυπήσει και το βράδυ της παραμονής των Χριστουγέννων ή ανήμερα τα Χριστούγεννα. Και τίποτα δεν προμήνυε ότι θα χτυπούσε την πρώτη μέρα του καινούργιου χρόνου.

Εντούτοις δεν ήταν παράξενο. Ούτε εγώ το είχα σηκώσει για να καλέσω κάποιον.

Σωριάστηκα στην πολυθρόνα κι ετοιμάστηκα να βυθιστώ στην ανάγνωση ενός αμερικανικού βιβλίου που είχα ξεκινήσει να διαβάζω. Το είχα αγοράσει στο Amazon όταν το είχα δει ως παραπομπή σε ένα μυθιστόρημα. Ο τίτλος του: *They have a na-*

*me for it.*\* Πρόκειται για ένα ενδιαφέρον λεξικό με όρους που υπάρχουν μόνο σε μία συγκεκριμένη γλώσσα.

Σύμφωνα με τον συντάκτη της έκδοσης, τον Χάουαρντ Ράινγκολντ, όταν βρίσκουμε ένα όνομα για να περιγράψουμε μια έννοια, ένα αντικείμενο, μια πράξη, στην ουσία εξορκίζουμε την ύπαρξή μας. Σκεφτόμαστε και συμπεριφερόμαστε με έναν συγκεκριμένο τρόπο, διότι υπάρχουν οι λέξεις που τον υποστηρίζουν. Με αυτή την έννοια, οι λέξεις σμιλεύουν τις σκέψεις.

Παραδείγματα μοναδικών λέξεων:

*Μπάρακα*: στα αραβικά, πνευματική ενέργεια που χρησιμοποιείται για εγκόσμιες πράξεις.

*Ουάν*: στα κορεατικά, αντίσταση στην άρνηση μιας ψευδαίσθησης.

*Ραζμπλιούτο*: στα ρωσικά, αίσθημα που βιώνει όποιος έχει αγαπηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, αλλά όχι πια.

*Μοκίτα*: στη γλώσσα κιριουίνα, η αλήθεια που γνωρίζουν όλοι μα κανείς δεν αρθρώνει.

Απ' τα ισπανικά, ο επιμελητής του λεξικού επέλεξε όρους όπως το *οκουρένθια*,\*\* που ποτέ δεν είχα φανταστεί ότι δεν μπορεί να μεταφραστεί.

Πρόσεξα ότι υπήρχαν πολλά λήμματα απ' τα γερμανικά, δεδομένου ότι η εν λόγω γλώσσα επιτρέπει, βάσει κάποιων κανόνων, τη λεξιπλασία. Παρέθετε όρους όπως το *Τορσλουσπάνικ* (που στην κυριολεξία σημαίνει: πανικός στο κλείσιμο της πόρτας) κι εξηγούσε πως πρόκειται για τη «φρενήρη αγωνία που βιώνουν οι ανύπαντρες γυναίκες στη μάχη τους ενάντια στο βιολογικό τους ρολόι».

\* Αγγλικά στο πρωτότυπο: Έτσι το αποκαλούν. (Σ.τ.Μ.)

\*\* Στα ισπανικά: ιδέα, αστείο σχόλιο, συμβάν. (Σ.τ.Μ.)

Απ' όσο είχα διαβάσει, είχα διαμορφώσει την άποψη ότι η γλώσσα με την πιο διακριτική ποικιλομορφία ήταν τα ιαπωνικά, με λέξεις όπως:

*Α-ουν*: η σιωπηρή επικοινωνία μεταξύ δύο φίλων.

Ή η αγαπημένη μου:

*Μονό νο άουαρε*: η μελαγχολία των πραγμάτων.

Διαβάζοντας το συγκεκριμένο λήμμα, συνειδητοποίησα πως για κάποια λεπτά ένας απροσδιόριστος ήχος διατάρασσε την ηρεμία της ανάγνωσής μου. Σαν ένα αργό και συνεχιζόμενο γρατσουνίσμα, όπως το σαράκι που ροκανίζει το ξύλο.

Έκλεισα τη μουσική για να ακούσω από πού ερχόταν ο ενοχλητικός θόρυβος. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή έπαψε, θαρρείς κι αυτό που τον προκαλούσε είχε καταλάβει ότι είχε γίνει αντιληπτό.

Δεν έδωσα σημασία, λοιπόν, και ξανακάθισα. Προτού προλάβω, όμως, να ξαναπιάσω το βιβλίο και να επιστρέψω στο διάβασμά μου, ο θόρυβος ακούστηκε πάλι ακόμα πιο δυνατός.

«Αποκλείεται να είναι σαράκι», σκέφτηκα, «ή έστω κάποιον τόσο μικρό έντομο».

Τέντωσα τα αυτιά μου και πρόσεξα ότι το γρατσουνίσμα ακουγόταν από την πόρτα. Κινήθηκα προς τα εκεί κάπως ανήσυχος. Ποιος τρελός κάθεται και ξύνει μια πόρτα; Τότε θυμήθηκα πως στη διάλεκτο μαντού υπάρχει η λέξη *παλατυί*, «μυθικό τέρας που ξύνει πόρτες».

Πάντως, ό,τι κι αν ήταν, άνθρωπος ή τέρας, είχε καταφέρει να με τρομάξει. Και μόλις άκουσε τα βήματά μου να σταματούν πίσω από την πόρτα, βάλθηκε να ξύνει το ξύλο ακόμα πιο δυνατά.

Παρακινημένος από το φόβο, άνοιξα την πόρτα απότομα, για να ξαφνιασω τον αντίπαλό μου.

Μα δεν υπήρχε κανείς.

Ή μάλλον δεν υπήρχε κανένα ανθρώπινο πλάσμα στο ύψος των ματιών μου. Διότι, όπως κοιτούσα απορημένος το άδειο πλατύσκαλο, ένιωσα κάτι ζεστό κι απαλό να τρίβεται στα πόδια μου.

Πισωπάτησα ενστικτωδώς και χαμήλωσα το βλέμμα: το πλάσμα που έξυνη τόση ώρα την πόρτα μου ήταν ένας γάτος, και τώρα με χαιρετούσε με ένα μελωδικό νιαούρισμα. Ήταν μικρούλης – αν και όχι μωρό –, με τιγρέ γούνα, όπως χιλιάδες κεραμιδόγατοι σε όλο τον κόσμο.

Μάλλον περίμενε μια πιο εχθρική συμπεριφορά από τη μεριά μου, διότι βάλθηκε να τρίβεται ακόμα πιο έντονα, διαγράφοντας οχτάρια ανάμεσα στα πόδια μου – σαν την περίφημη «λωρίδα του Μέμπιους» που αναπαριστά το άπειρο.

«Εντάξει, εντάξει», του είπα.

Και τον απώθησα μαλακά με το πόδι, για να επιστρέψει στο πλατύσκαλο. Ο γάτος, ωστόσο, προσπάθησε πάλι να μπει, και με κοίταξε απορημένος από το κέντρο του διαδρόμου.

Νικώντας τη νευρικότητα που πάντα μου προκαλούσαν οι γάτοι, τον άρπαξα από τη γούνα του και τον σήκωσα. Νόμιζα πως θα μου επιτεθεί ή πως θα έβγαζε νύχια, μα εκείνος περιορίστηκε σε ένα διαπεραστικό, παραπονιάρικο νιαουρητό.

«Άντε, φύγε τώρα», του είπα ενώ τον έσπρωχνα πάλι προς το πλατύσκαλο.

Με το που άγγιξε το πάτωμα, όμως, γύρισε σαν αστραπή και ξαναμπήκε στο διάδρομο προτού προλάβω να κλείσω την πόρτα.

Είχα αρχίσει να χάνω την υπομονή μου.

Για μια στιγμή σκέφτηκα να τον φοβίσω με μια σκούπα, όπως έκανε η μητέρα μου σε ανάλογες περιπτώσεις. Δεν ξέρω αν ήταν επειδή ήθελα να της πάω κόντρα –έστω και πέρα από τον τά-

φο- ή επειδή με είχε επηρεάσει το πνεύμα των Χριστουγέννων, αλλά έψαξα να βρω ένα πιατάκι για να τουβάλω λίγο γάλα. Ίσως έτσι να με άφηνε ήσυχο.

Νόμιζα ότι θα με ακολουθήσει ως την κουζίνα, αλλά εκείνος προτίμησε να παραμείνει στο διάδρομο, απ' όπου με κοιτούσε ανυπόμονα.

Έβαλα ένα δάχτυλο γάλα σε ένα πιατάκι και διέσχισα το διάδρομο, βαδίζοντας αργά για να μην το χύσω. Όταν έφτασα στο διάδρομο, όμως, ο γάτος δε φαινόταν πουθενά.

Είχε φύγει.

Επειδή είχα αφήσει την πόρτα μισάνοιχτη, υπέθεσα πως είχε φύγει. Μάλλον θα νόμιζε ότι δε θα του έδινα σημασία. Αναθεμάτισα την ώρα και τη στιγμή που με είχε αναγκάσει να φέρω το γάλα. Άφησα το πιατάκι καταγής κι έβγαλα το κεφάλι έξω μήπως και τον έβλεπα πουθενά.

Άφαντος.

*Μάλλον έχει πάει να ζητιανέψει σε άλλους ορόφους, μονολόγησα.*

Είμαι άνθρωπος λογικός και πρακτικός, και δε μου αρέσει να ξοδεύω το χρόνο μου άσκοπα. Είχα φέρει το γάλα και, επομένως, ο γάτος έπρεπε να το πιει. Ο κόσμος να χαλάσει. Άρχισα, λοιπόν, να τον φωνάζω με το χαρακτηριστικό κάλεσμα που χρησιμοποιούμε όταν θέλουμε να μας ακούσουν γάτες. Μα ο συγκεκριμένος δε φαινόταν πουθενά.

Κουρασμένος να παριστάνω κάτι που δεν ήμουν, άφησα το πιατάκι απ' έξω κι έκλεισα την πόρτα.

Μόλις ξεκινούσε στην τηλεόραση η πρωτοχρονιάτικη συναυλία.

## Τα πάθη του νεαρού Βέρθερου\*

Το μεσημέρι και το απόγευμα κύλησαν μονότονα. Συνέχισα να ξεφυλλίζω το λεξικό με τις ασυνήθιστες λέξεις. Στη συνέχεια παρακολούθησα για λίγη ώρα το κοντσέρτο, αλλά κουράστηκα με το ρομαντικό σκηνικό –ζευγάρια με ενωμένα τα χέρια δίπλα σε μια χιονισμένη τζαμαρία–, οπότε αποφάσισα να κλείσω την τηλεόραση.

Η συνειδήσή μου μου έλεγε ότι θα έπρεπε να δουλέψω λιγάκι, για να μην έχω την αίσθηση ότι πήγε η μέρα μου χαμένη. Έσφιξα λοιπόν τα δόντια και καταπιάστηκα με τα γραπτά των φοιτητών που είχαν μείνει.

Η άσκηση δεν ήταν δύσκολη: τους είχα ζητήσει να γράψουν μια περίληψη δύο σελίδων πάνω στο δημοφιλέστατο μυθιστόρημα του Γκαίτε, *Die Leiden des jungen Werthers*. Στα ισπανικά, ο συγκεκριμένος τίτλος είχε αποδοθεί ποικιλοτρόπως: *Η θλίψη του νεαρού Βέρθερου*, *Ο πόθος του νεαρού Βέρθερου*, *Οι πίκρες...*, *Οι συμφορές...*, *Τα δεινά...*, *Τα βάσανα...*, *Τα πάθη του νεαρού Βέρθερου*. Επιλέγω το τελευταίο, ίσως επειδή αυτή ήταν η μετάφραση που είχα διαβάσει προτού εντρυνήσω στο πρωτότυπο γερμανικό κείμενο.

---

\* Goethe Johann Wolfgang, *Τα πάθη του νεαρού Βέρθερου*, μτφρ. Στέλλα Νικολούδη, Άγρα, 1994. (Σ.τ.Μ.)



Το θέμα του μυθιστορήματος, το οποίο είναι γραμμένο σε επιστολική μορφή, είναι πασίγνωστο: ο νεαρός Βέρθερος μετακομίζει στο ειδυλλιακό χωριό Βάλχαιμ, για να αφοσιωθεί στη ζωγραφική και την ανάγνωση. Σε ένα χορό, όμως, που διοργανώνουν οι νέοι της περιοχής γνωρίζει τη Σαρλότε – Λότε για τους φίλους–, την οποία ερωτεύεται βαθιά. Αν και η κοπέλα είναι αρραβωνιασμένη, ο Βέρθερος την επισκέπτεται πολλές φορές, ελπίζοντας ότι ο έρωτάς του θα βρει ανταπόκριση. Το πάθος του θεριεύει, όπως συνήθως συμβαίνει όταν σε αγνοεί το αντικείμενο του πόθου σου. Ακολουθώντας τις συμβουλές του Βίλχελμ, του φίλου και έμπιστού του, ο νεαρός Βέρθερος φεύγει από το χωριό και πηγαίνει να εργαστεί ως γραμματέας ενός πρεσβευτή. Εντούτοις η ανιαρή ζωή δεν του ταιριάζει, κι έτσι επιστρέφει στο Βάλχαιμ. Συνειδητοποιώντας πόσο μάταιος είναι ο έρωτάς του για τη Λότε –η οποία έχει πια παντρευτεί–, ο Βέρθερος αυτοκτονεί.

Εκ πρώτης όψεως, μπορεί η ιστορία να φαντάζει ανόητη και παρατραβηγμένη, αλλά ο Γκαίτε τής χαρίζει μιαν υπαρξιακή αύρα. Στο τέλος δημιουργείται η εντύπωση ότι ο ανεκπλήρωτος έρωτας του Βέρθερου είναι μόνο μια δικαιολογία, και πως στην πραγματικότητα είχε απλώς κουραστεί πια να ζει.

Τουλάχιστον έτσι το ερμηνεύω εγώ – και όχι οι φοιτητές μου. Δύο αιώνες έχουν περάσει από τότε που γράφτηκε, κι όμως εξακολουθεί να τους μαγεύει. Ίσως επειδή βρίσκονται στην ηλικία όπου ο έρωτας εξιδανικεύεται.

Οι φοιτητές χαίρονται να ακούν για τη φρενίτιδα που προκάλεσε το εν λόγω έργο στην εποχή του. Σε λιγότερο από δύο χρόνια μεταφράστηκε σε δώδεκα γλώσσες –μεταξύ αυτών και στα κινέζικα–, πρωτοφανές γεγονός εκείνα τα χρόνια. Το μυθιστόρημα αποτέλεσε αληθινό φαινόμενο: πλήθη ρομαντικών φο-

ρούσαν γαλάζια φράκα και κίτρινα γιλέκα, επηρεασμένοι από τον τρόπο ντυσίματος του πρωταγωνιστή, έκλαιγαν απαρηγόρητοι και έστελναν απελπισμένα γράμματα στις αγαπημένες τους. Έως και ο Ναπολέων είχε δηλώσει ότι είχε διαβάσει το βιβλίο επτά φορές, το οποίο είχε πάντα μαζί του όταν πολεμούσε.

Μιμούμενοι τον ήρωά τους, εκατοντάδες νέοι αυτοκτόνησαν, και σε κάποιες πόλεις όπως η Λειψία απαγορεύτηκε η κυκλοφορία του μυθιστορήματος.

Ο Βέρθερος είναι, ως ένα σημείο, υπεύθυνος για την έννοια του ρομαντικού έρωτα, η οποία παραμένει διαχρονική. Πρόκειται για ένα αριστούργημα, μολονότι ορισμένα ξεσπάσματα του πρωταγωνιστή είναι ξεκαρδιστικά. Υποπτεύομαι πως και ο ίδιος ο Γκαίτε θα έσκασε στα γέλια μερικές φορές με κάποια από αυτά που έγραφε.

## ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Ο Σαμουέλ ζει μια ψευδαίσθηση μοναξιάς από την οποία ξεφεύγει μόνο κάποιες ώρες για να διδάξει στο πανεπιστήμιο. Η σφαλισμένη αυτή γυάλα στην οποία έχει κλείσει τον κόσμο του αρχίζει να εμφανίζει ρωγμές τη μέρα που ένας αδέσποτος γάτος μπαίνει στο σπίτι του.

Από εκεί θα οδηγηθεί στον Τίτο, έναν ηλικιωμένο επιμελητή κειμένων από τον οποίο παίρνει κάποια ζωτικά μαθήματα, και στη συνέχεια στην Γκαμπριέλα, έναν παιδικό έρωτα που επανεμφανίζεται ως εκ θαύματος στη ζωή του τριάντα χρόνια αργότερα, με τη μορφή μιας αινιγματικής γυναίκας.

Ο Σαμουέλ ξεκινά ένα ταξίδι μύησης γεμάτο απροσδόκτες αποκαλύψεις. Θα μάθει πως ακόμα κι από μικρές καθημερινές πράξεις, αρκετές από αυτές ασήμαντες, μπορούν να ξεσπάσουν σαρωτικές θύελλες ή να ξυπνήσει η καρδιά από το λήθαργό της.

*Ένα μυθιστόρημα για τη μοναξιά, τον έρωτα και τη μαγεία της καθημερινότητας.*



**ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.**

ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550

www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-960-496-567-0



ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΜ: 10464

ΔΙΑΒΑΣΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΜΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ